

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821200732
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3821200732.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovkej vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matky K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, zastúpenej JUDr. Dašou Taschovou, advokátkou so sídlom v Prievidzi, M. Hodžu 14/1 a otca W. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, zastúpeného JUDr. Janou Bezákovou, advokátkou so sídlom v Prievidzi, Bakalárska 6, o návrhu otca o zvýšenie výživného a iné, návrhu matky o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti a iné, na odvolanie otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. mája 2022, č.k. 9P/6/2021-298, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. a v súvisiacom výroku VI., **p o t v r d z u j e s t ý m**, že matka je p o v i n n á po skončení úpravy styku podľa odseku I. maloletú E. odovzdať otcovi pred jeho bydliskom.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 8P/20/2019-50, právoplatný dňa 06.06.2019 v časti úpravy styku matky s maloletým dieťaťom tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletou E. každý piatok v párnom týždni od 17.00 hod. do 19.00 hod. bez prítomnosti otca v bydlisku matky tak, že otec maloletú odovzdá pred bydliskom matky a matka ju prevezme pred svojím bydliskom. Otec je povinný dieťa na styk pripraviť a tento styk umožniť. Matka je oprávnená stretávať sa s maloletou v nepárnom týždni v sobotu od 09.00 do večera do 19.00 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do večera do 19.00 hod. bez prítomnosti otca v bydlisku matky tak, že otec maloletú odovzdá pred bydliskom matky a matka ju prevezme pred svojím bydliskom. Otec je povinný dieťa na styk pripraviť a tento styk umožniť. Po uplynutí troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku je matka oprávnená stretávať sa s maloletou v nepárnom týždni v sobotu od 09.00 hod. do nedele do 19.00 hod. bez prítomnosti otca v bydlisku matky tak, že otec maloletú odovzdá pred bydliskom matky a matka ju prevezme pred svojím bydliskom. Otec je povinný dieťa na styk pripraviť a tento styk umožniť. Výrokom II. súd prvej inštancie uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej počnúc dňom 17.02.2021 sumou 70 eur mesačne k rukám otca dieťaťa vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje. Výrokom III. súd povolil matke dieťaťa zročné výživné od 17.02.2021 do vyhlásenia rozsudku vo výške 564,47 eur splácať v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným až do zaplatenia s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným celý dlh. Výrokom IV. súd návrh otca na zrušenie ochranného dohľadu zamietol. Výrokom V. súd štátu náhradu trov konania nepriznal a výrokom VI. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 38 ods. 1, § 25 ods. 2, § 24 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75

ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec sa podaným návrhom domáhal zmeny rozhodnutia o výživnom na maloletú, pričom žiadal výživné zvýšiť na sumu 150 eur mesačne. Zároveň sa domáhal zrušenia dohľadu nad maloletou, nariadeného vo veci tamjšieho súdu sp. zn. 9P/46/2019. Matka sa v priebehu konania domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, pričom súd jej návrh zamietol. Matka dieťaťa sa domáhala takéhoto rozhodnutia vo veci samej aj v priebehu konania. S poukazom aj na postoj maloletej v konaní matka netrvala na návrhu na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti a dožadovala sa úpravy styku s maloletou. Súd prvej inštancie v danej veci vychádzal zo zistenia, že manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 06.06.2019, č.k. 8P/20/2019-50, ktorým rozsudkom bola zároveň schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bola mal. E. zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu mal. E. minimálnym výživným. V tom čase matka maloletej poberala rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Otec maloletej bol v tej dobe evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani žiadne iné príspevky z úradu práce. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti matky na maloletú súd prihliadol najmä k ňou deklarovanej výdavkom vo výške 280 eur na mal. J., ktorú má matka v osobnej starostlivosti a plní si k nej vyživovaciu povinnosť svojou osobnou starostlivosťou, pričom na toto dieťa má vyživovaciu povinnosť aj jej otec. Matka dieťaťa býva v rodinnom dome so svojou matkou, ktorá uhrádza polovicu nákladov na bývanie. Matka dosahuje príjem 540 eur mesačne a pracuje na obecnom úrade v J.. Pri deklarovanej príjme otca, ktorý poberá invalidný dôchodok v sume 228 eur mesačne, prídavok na dieťa v sume 37,46 eur mesačne, od 01.09.2019 je poberateľom peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov (diéta) v sume 19,94 eur mesačne, od 01.02.2020 poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 91 eur mesačne, súd považoval zvýšenie výživného na maloletú zo strany matky na sumu 70 eur mesačne za primeranú a zodpovedajúcu tak potrebám maloletej, ako aj schopnostiam a možnostiam matky. Súd zároveň zaviazal matku uhrádzať zameškané výživné od 17.02.2021 do vyhlásenia rozsudku vo výške 564,47 eur v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným až do zaplatenia. Pokiaľ ide o úpravu styku matky s maloletou, súd pri úprave prihliadol k záverom znalca aj organizácie, ktorá rodičom poskytuje poradenstvo. Konštatoval, že je stále potrebné pracovať na tom, aby si maloletá vytvárala vzťah s matkou - aby bola maloletá u matky na celý deň a potom aj na prespatie. Súd poukázal na to, že maloletá je stále negatívne ovplyvňovaná otcom vo vzťahu k matke, dôvodom sú vážne komunikačné problémy medzi rodičmi, zaťažené predchádzajúcimi trestnými konaniami. Podľa súdu je zrejmé, že napriek takmer rok trvajúcejmu poradenstvu nedošlo k posunu u maloletej v tom, že by bola schopná byť sama s matkou, tento postoj je utvrdzovaný otcom a jeho postojom k matke, pričom matka má rovnaký postoj k otcovi. Zo znaleckých posudkov jednoznačne vyplýva dobrý vzťah rodičov k maloletej, pričom títo nie sú pre ňu nebezpeční. Maloletá má právo na styk s matkou a na budovanie si pozitívnych väzieb na ňu. Súd uviedol, že otec je invalidným dôchodcom, má 55 rokov, zdravotné problémy, preto je potrebné, aby maloletá mala kontakt aj so svojou matkou, ktorá o ňu prejavuje záujem napriek odmietavému postoju maloletej. Preto súd upravil styk tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletou v nepárnom týždni v sobotu od 09.00 hod. do večera do 19.00 hod., rovnako v nedeľu od 09.00 hod. do večera do 19.00 hod., a to bez prítomnosti otca v bydlisku matky a po uplynutí troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku, bude matka oprávnená stretávať sa s maloletou v nepárnom týždni v sobotu od 09.00 hod. do nedele do 19.00 hod. bez prítomnosti otca v bydlisku matky. Zároveň súd zdôraznil, že vzhľadom k pretrvávajúcim problémom vo vzťahu rodičov, k negatívnejmu ovplyvňovaniu maloletej zo strany otca, považoval za potrebné, aby naďalej trval dohľad nad výchovou maloletej, preto návrh otca na zrušenie dohľadu zamietol. Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania štátu súd uviedol, že vo veci nariadil znalecké dokazovanie, ktoré hradil štát, teda štátu vznikli trovy konania. S poukazom na ekonomické postavenie obidvoch rodičov, u ktorých by v prípade, že by mali povinnosť platiť súdne poplatky prichádzalo do úvahy oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, podľa § 257 CSP bol povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Súd konštatoval, že obaja rodičia majú nízke príjmy, majú vyživovacie povinnosti, matka k dvom maloletým deťom, otec k mal. E., preto ide o okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd štátu náhradu trov konania nepriznal. V súlade s ust. § 52 CMP súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie otec dieťaťa, a to vo výroku I. o úprave styku matky s maloletým dieťaťom, vo výroku II. a III. o zvýšení vyživovacej povinnosti a zročnom výživnom. Uviedol, že má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a s rozhodnutím súdu nesúhlasí.

Poukázal na dlhodobu zlý vzťah s matkou dieťaťa, keď maloletá bola dlhé roky svedkom týchto konfliktov. To sa prejavilo na správaní maloletej a jej stave. Správanie maloletej sa od začiatku konania zmenilo k horšiemu, je z konania rozrušená, začala byť nesústredená; na jej správanie sú sťažnosti aj v škôlke. Zmenu správania spozorovala aj psychologička, ktorá posudzovala maloletú pri zápise do školy. Ďalej uviedol, že maloletá má dlhodobu zdravotné problémy, a to astmu, alergiu, priedušky a psychický stav maloletej tieto problémy iba zhoršuje. Otec poukázal na to, že matka býva v rodinnom dome, ktorý podľa neho nespĺňa základné hygienické podmienky. V dome sú plesne a hoci matka prisľúbila kolíznemu opatrovníkovi, že v dome urobí úpravy, tieto doposiaľ nezrealizovala. Takéto prostredie pritom môže zdravotný stav maloletej iba zhoršiť. Maloletá by mala v septembri 2022 nastúpiť do školy a už toto bude pre ňu veľká zmena, na ktorú si bude musieť zvykať. Podľa jeho názoru maloletá ešte nie je pripravená na úpravu styku s matkou v rozsahu tak, ako určil súd prvej inštancie. V súvislosti s rozhodnutím o výživnom zdôraznil, že maloletá nastúpi v septembri 2022 do školy, čím sa zvýšia výdavky na jej výživu a preto považuje určené výživné za nepostačujúce. On je invalidný dôchodca, vzhľadom k zdravotnému stavu má problém sa zamestnať. Aj keď niekedy má možnosť brigádnicke si privyrobiť, ide o príjmy veľmi nízke. Matka je podľa neho schopná platiť vyššie výživné. Na základe týchto skutočností žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že matka je oprávnená stretávať sa s mal. E. každý piatok v párnom týždni od 16.00 hod. do 18.00 hod. a v nepárnom týždni v sobotu od 09.00 hod. do večera do 18.00 hod. bez jeho prítomnosti. Pokiaľ ide o výživné žiadal, aby matka bola zaviazaná platiť na výživu maloletej od 17.02.2021 sumu 120 eur mesačne k jeho rukám.

3. K odvolaniu otca podala písomné vyjadrenie prostredníctvom právnej zástupkyne matka dieťaťa a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Poukázala na to, že súd prvej inštancie vykonal dostatočne rozsiahle dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania, vypočutia znalca a odborného vyšetrenia tak rodičov, ako aj maloletej. Týmto dokazovaním nebolo potvrdené ani jedno z tvrdení otca, či už o jej psychickej poruche alebo o jej neschopnosti postarať sa o maloletú. Naopak z dokazovania vyplynuli konštatovania, že otec maloletú výrazne kontaminuje proti nej a vyvoláva v nej negatívne reakcie. Pokiaľ otec poukázal v odvolaní na skutočnosť, že sa zmenilo správanie maloletej a viní z toho ju, resp. súd, ide o neodôvodnené a zavádzajúce tvrdenie. Práve otec vytvára v domácnosti, v ktorej maloletá býva napätú atmosféru, čo spôsobuje maloletej psychický tlak. Správanie sa otca je pritom spôsobilé vyvolať dôvodnú obavu o schopnosti otca ovládať svoju agresívnu povahu, s poukazom na otcovu minulosť. Poukázala na to, že aj v čase, keď žili v spoločnej domácnosti, otec nabádal maloletú, aby ju maloletá nerešpektovala, ponižoval ju, osočoval. Celú starostlivosť o maloletú od narodenia až do návratu otca z väzby pritom vykonávala ona. Následnej jej otec bránil tráviť čas s maloletou, bránil jej vziať E. k starej matke, presadzoval iba svoje záujmy a spôsob výchovy. Ďalej uviedla, že v súčasnosti otec pokračuje vo svojom zámere a ako argumenty nesúhlasu s prvoinštančným rozhodnutím zase uvádza jej nevhodné bytové podmienky. Zdôraznila, že pomery u nej boli opakovane prešetrené kolíznym opatrovníkom a boli vyhodnotené pozitívne. Otec pritom v jej domácnosti nikdy nebol, preto je zarážajúce, že hodnotí jej pomery. Nevie kam smeruje poukaz otca na to, že maloletá má zdravotné problémy. Pokiaľ to smeruje k tomu, že nie je schopná sa postarať o choré dieťa, táto argumentácia neobstojí, keďže aj ona sama má astmu a mali ju aj jej dve deti, ktoré sa z nej vyliečili. Pokiaľ má tento argument slúžiť na dôkaz nevhodných bytových podmienok, tento argument rovnako neobstojí, keďže k dnešnému dňu otec neumožnil maloletej pobyť u nej ani jeden deň a už vôbec nie noc. Poukázala ďalej na to, že rodičia sa pravidelne zúčastňujú psychologického poradenstva v CDR Orchidea, kde im je poskytnutá odborná pomoc, zameraná na zlepšenie vzťahov medzi rodičmi, ako aj maloletej k nim. V rámci konzultácií otec opakuje, že si dcéru nedá, nikdy jej nedovolí byť s maloletou. Takýto postoj otca sa nezmenil ani počas takmer rok trvajúceho súdneho konania. Pokiaľ otec poukázal na skutočnosť, že maloletá ide v septembri do školy, je práve v záujme maloletej, aby počas letných prázdnin absolvovala adaptačné obdobie, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie. Vzťah maloletej k nej sa postupne zlepšuje, maloletá je pri styku uvoľnenejšia, nemá problém prejavovať citovú náklonnosť. Avšak tak ako ona, aj maloletá pri styku stále cíti tlak zo strany otca, ktorý ich neustále kontroluje, počúva, vytvára napätie. V čase písania vyjadrenia jej začal otec v styku s maloletou opätovne brániť tým, že v čase vopred dohodnutého stretnutia s maloletou vycestuje s ňou mimo domu, aby ich tam ona nenašla a napíše jej iba SMS, kde sú. Je to pritom na vzdialenejších miestach, ktoré sú pre ňu finančne náročné. Rovnako sa stalo, že otec podal maloletej mobil, aby jej oznámila, že s ňou nechce byť. Uviedla, že výška vyživovacej povinnosti sa jej javí vzhľadom na jej príjem vysoká, avšak rešpektuje potreby maloletej a jej zvýšenie výdavkov súvisiace s nástupom do školy. Ona má však ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči 17-ročnej dcére J. a pri príjme cca 540 eur je v jej možnostiach uhrádzať výživné vo výške max. 50 eur mesačne a pritom maloletej kupovať oblečenie, hračky a knižky. Pri súdom určenom výživnom v sume

70 eur už nebude môcť maloletej kúpiť nič, čo je jej ľúto, keďže maloletá sa na darčeky od nej vždy teší. Poukázala na to, že otec napriek tomu, že maloletá je počas dňa v predškolskom zariadení, nikde nepracuje, a to ani brigádnicke, napriek tomu, že je to v jeho schopnostiach a možnostiach; mal by sa zamestnať aspoň v skrátenom pracovnom čase alebo brigádnicke. Otec nemá taký zdravotný problém, ktorý by mu úplne znemožňoval zaradiť sa do pracovného procesu a nemá ani ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

4. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa písomne vyjadril kolízny opatrovník. Uviedol, že šetreniami pomerov v domácnosti matky a otca neboli zistené nedostatky. Obaja majú vytvorené podmienky pre uspokojovanie potrieb maloletej. Rodičia sa naďalej podrobujú poradenstvu prostredníctvom CDR Orchidea, ktoré je zamerané na prispôsobovanie sa novej situácii, prehĺbenie vzťahov matky s maloletou a zlepšenie komunikácie medzi rodičmi. Na poslednom spoločnom stretnutí rodičov dňa 23.06.2022 prejavili rodičia záujem o sprostredkovanie psychologickéj pomoci pre dcéru E., aj vzhľadom k otcom uvádzaným problémom. Je toho názoru, že je v záujme maloletej, aby mala pravidelný kontakt s oboma rodičmi, predovšetkým rešpektujúc jej názory, potreby, záujmy a povinnosti. Zároveň je v záujme maloletej budovanie jej vzťahu nielen s otcom, ale aj s matkou, čo určená úprava styku maloletej umožňuje. Rovnako je toho názoru, že zvýšenie výživného zo strany matky je v záujme maloletej, keďže od poslednej úpravy výživného sa zmenili pomery nielen na strane oboch rodičov, ale predovšetkým u maloletej, ktorá začala navštevovať materskú školu a od septembra 2022 nastupuje do 1. ročníka základnej školy.

5. K vyjadreniu matky kolízny opatrovník uviedol, že zotrváva na svojom písomnom stanovisku.

6. Otec dieťaťa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Podľa jeho názoru matka nechodí na návštevy asi mesiac, odôvodňuje to nedostatkom financií, o čom informoval aj kolízneho opatrovníka. On sa návštevám matky nevyhýba. S maloletou začal chodiť na psychologické sedenia, keďže pozoruje, že sa zmenil jej zdravotný stav a bolo mu to signalizované aj zo škôlky. Matka na maloletú vytvára tlak nielen v materskej škole, ale aj na návštevách, neustále ju napomína a upozorňuje, preto je pri návštevách matky napätá atmosféra. Jeho minulosť bola taká kvôli matke dieťaťa, ktorá prinášala do rodiny rozkol, agresivitu a nenávisť pred maloletou na neho, preto to riešil rozvodom. Pokiaľ žili v spoločnej domácnosti, všetka starostlivosť o maloletú bola na ňom. So správou zo šetrenia pomerov v domácnosti matky nesúhlasí, lebo sú tam zlé podmienky, plesne, roztoče, prach, vírusy, čo všetko je nevhodné na zdravie maloletej. Uviedol, že výživné žiada zvýšiť z dôvodu nástupu maloletej do školy, kedy nepochybne vzrástli náklady na jej výživu. Nežiada od matky, aby maloletej kupovala oblečenie, hračky, knižky a pod., keďže má všetko, čo potrebuje a má okolo seba aj rodinu, ktorá mu pomáha pri starostlivosti o maloletú.

7. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka otec uviedol, že súhlasí s jeho vyjadrením. Opakovane uviedol, že pre maloletú vyhľadal odbornú psychologickú pomoc, keďže došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu, pričom sa zmenilo aj jej správanie v škôlke. Bola jej zmenená liečba odborným lekárom, a to alergológom. V CDR Orchidea absolvovali dve sedenia, o čom sú správy, ktoré mali byť zaslané kolíznemu opatrovníkovi.

8. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch I., II., III. a v súvisiacom výroku VI. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

9. V predmetnej veci bol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním otca vo výroku I. o úprave styku matky s maloletou, výrokoch II. a III. o zvýšení vyživovacej povinnosti matky a nedoplatku na zročnom výživnom a spôsobe jeho zaplatenia, taktiež v súvisiacom výroku VI. o trovách konania. Preto odvolací súd preskúmaval iba túto odvolaním napadnutú časť rozsudku. Vo výroku IV. o zamietnutí návrhu otca na zrušenie ochranného dohľadu a vo výroku V. o trovách konania štátu je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

10. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí

maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ust. § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

13. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery (§ 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine).

14. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že naposledy bolo o úprave práv a povinností rodičov rozhodnuté v konaní o rozvod manželstva rodičov, a to rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 06.06.2019, č.k. 8P/20/2019 - 50, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené, súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá E. zverená do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na výživu mal. E. sumou 30% zo sumy životného minima. Styk matky s maloletou sú neupravil. V tej dobe mala maloletá E. 3 a pol roka, materskú školu nenavštevovala. Matka s ňou bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky (na dve deti), pracovala aj ako opatrovatelka pre Obecný úrad J., mala dve ďalšie vyživovacie povinnosti - na maloletého K. D. (nar. XXXX), ktorý žil u svojho otca a na mal. J. D. (nar. XX.XX.XXXX), ktorá žila s matkou v spoločnej domácnosti. Otec bol v tej dobe evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, vybavoval si invalidný dôchodok, privyrábal si brigádne.

15. Od tej doby uplynuli 3 roky, maloletá E. od januára 2021 začala navštevovať materskú školu v J., otec hradí maloletej stravu v škôlke; v školskom roku 2022/2023 mala nastúpiť do základnej školy. Maloletá býva s otcom v jeho rodinnom dome.

16. Otec je invalidným dôchodcom s dôchodkom vo výške 228 eur mesačne, poberá prídavok na dieťa v sume 37,46 eur mesačne, od 01.09.2019 je poberateľom peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov (diéta) v sume 19,94 eur mesačne, od 01.02.2020 poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 91 eur mesačne. Naďalej je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Otec má výdavky súvisiace so stravou, oblečením, obuvou, hygienou, liekmi, s bežným chodom domácnosti, poplatkami za energie, vodu, drevo na kúrenie, telefón; tieto hradí výhradne otec.

17. Matka je zamestnaná na Obecnom úrade J., jej priemerný zárobok je 575 eur mesačne. Matka býva v staršom rodinnom dome u svojej matky, kde býva aj s maloletou J. D., ktorá študuje na strednej škole a matka má k nej vyživovaciu povinnosť. Matka sa podieľa na nákladoch s bývaním a kúrením v dome, má výdavky aj na dcéru J. so stravou, oblečením, obuvou, hygienou, liekmi, hradí jej cestovné do školy a späť. V súčasnosti platí na výživu maloletej E. výživné v sume 30 eur mesačne a prispieva jej aj mimo výživného vo forme darčiekov a drobností.

18. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že predovšetkým nástupom maloletej Ely do materskej školy vzrástli náklady na zabezpečenie jej oprávnených potrieb. Súd, akceptujúc túto zmenu pomerov od posledného rozhodovania o výživnom, správne zohľadňoval odôvodnené a nevyhnutné potreby maloletej, ako aj majetkové a zárobné pomery rodičov a prihliadol na ich výdavky a ďalšiu vyživovaciu povinnosť (u matky). Na základe porovnania aktuálnych pomerov a pomerov v čase poslednej úpravy súd prvej inštancie správne rozhodol o dôvodnosti návrhu otca na zvýšenie výživného na maloletú a aj podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol správne o zvýšení výživného na sumu 70 eur mesačne. Ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné zvýšenie výživného na vyššiu sumu, ako sa dožadoval otec, keď nárast potrieb maloletej, navštevujúcej v čase rozhodovania súdu prvej inštancie materskú školu, takéto zvýšenie neodôvodňuje. Zohľadniac pritom tiež príjem matky a jej

ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Je potrebné súčasne poukázať aj na nižšiu životnú úroveň rodičov, ktorá má vplyv aj na vyživovaciu povinnosť rodičov.

19. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti zvýšenia výživného (výrok II.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, spolu s výrokom III. o nedoplatku na zročnom výživnom, ktoré súd prvej inštancie vyčíslil správne, vrátane spôsobu jeho zaplatenia.

20. Pokiaľ ide o úpravu styku matky s maloletou, ktoré rozhodnutie otec dieťaťa taktiež napadol odvolaním, aj v tejto časti považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za správny. Súd prvej inštancie ohľadne úpravy styku vykonal dostatočné dokazovanie, vo veci boli vypracované dva znalecké posudky (psychologický, psychiatrický), v konaní bola vypočutá aj maloletá, pričom z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že matke nič nebráni v styku s maloletou. Súd prvej inštancie s poukazom aj na prebiehajúce psychologické sedenia a postupné stabilizovanie vzťahov medzi matkou a maloletou, ale aj medzi rodičmi, tieto zohľadnil v šírke (rozsahu) styku a pri adaptovaní sa maloletej, po uplynutí určitého obdobia zvolil aj styk s prespávaním maloletej u matky. Napriek opakovaným námietkam otca, ani odvolací súd nevzhladol v takomto rozhodnutí nezákonnosť, resp., že by takéto rozhodnutie bolo v rozpore so záujmom maloletej, na ktorý záujem súd musí v prvom rade prihliadať. Maloletá je čiastočne vo vzťahu k matke ovplyvňovaná otcom, čo bolo skonštatované aj znaleckým dokazovaním a vyplynulo to aj pri výsluchu maloletej pred súdom prvej inštancie. Iba skutočnosť, že otec si subjektívne myslí, že matka sa nemá s maloletou stykať, bez preukázania objektívnych dôvodov, nemôže zamedziť v styku matky s maloletou. Takýmto dôvodom nemôže byť ani otcom opakované poukazovanie na zlé bytové pomery matky. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na prešetrované pomery kolíznym opatrovníkom, ktorý objektívne zhodnotil pomery matky a vhodnosť nožnej realizácie styku matky s maloletou v jej domácnosti. Pokiaľ otec poukazoval na zhoršený zdravotný stav maloletej v súvislosti s alergiou, astmou, toto zhoršenie nesúvisí s bytovými pomermi matky, keďže styk maloletej s matkou doposiaľ u matky ani neprebíhal.

21. Preto ani v tejto časti odvolací súd nepovažoval odvolanie otca za dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o trovách konania (výrok VI.), pričom súčasne upresnil v potvrdzujúcom výroku skutočnosť, že po realizovaní úpravy styku, po jeho ukončení, je matka povinná maloletú odovzdať otcovi pred jeho bydliskom.

22. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu.